

مداخلات کاردرمانی در اختلالات یادگیری

گردآورندگان:

شیرین ملکی

کارشناسی ارشد کاردرمانی

عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی زنجان

امین غفاری

کارشناسی ارشد کاردرمانی

دانشجوی دکترای تخصصی کاردرمانی دانشگاه علوم پزشکی ایران

سرشناسه	: ملکی، شیرین، ۱۳۶۸-
عنوان و نام پدیدآورندگان	: مداخلات کاردرمانی در اختلالات یادگیری / شیرین ملکی، امین غفاری؛ ویراستار منصور ابوالفضل.
مشخصات نشر	: زنجان: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان زنجان، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۶ص: مصور، جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۹۳۱-۱۸-۰
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	:
موضوع	: یادگیری-اختلالات
موضوع	: Learning disabilities
	: کودکان ناتوان در یادگیری
	: Learning disabled children
	: کاردرمانی کودکان
	: Occupational therapy for children
شناسه افزوده	: غفاری، امین، ۱۳۷۰-
شناسه افزوده	: ابوالفضل، منصور، ۱۳۶۴- ویراستار
شناسه افزوده	: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان زنجان
رده‌بندی کنگره	: LC۴۷۰۴
رده‌بندی دیویی	: ۳۰۰/۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۳۱۴۵

اختلالات یادگیری در کاردرمانی

گردآورنده: شیرین ملکی، امین غفاری

امور فنی: منصور ابوالفضل

طراح جلد: زهرا سلطانی

شمارگان: ۳۰۰

قیمت: ۴۵۰۰۰۰ ریال

ناشر: دانشگاه علوم پزشکی زنجان

تمامی حقوق معنوی این اثر برای پدیدآورندگان محفوظ است

حق چاپ محفوظ است

فهرست مطالب

۱.....	فصل اول: اختلال یادگیری
۳.....	تعریف اختلال یادگیری
۳.....	علل بروز اختلالات یادگیری
۴.....	انواع اختلالات یادگیری
۴.....	اختلال در خواندن (نارسا خوانی)
۵.....	اختلال در نوشتن
۵.....	ناتوانی‌های ویژه یادگیری در ریاضیات
۶.....	مشکلات دیگر افراد مبتلا به اختلالات یادگیری
۳.....	فصل دوم: ارزیابی و علل اختلالات یادگیری
۱۴.....	علل ایجاد اختلال یادگیری
۱۶.....	اصطلاح شناسی اختلالات یادگیری
۱۹.....	فصل سوم: درمان
۲۱.....	روش چندحسی فرنالد
۲۱.....	مراحل روش چندحسی فرنالد
۲۳.....	روش ادراکی - حرکتی
۲۴.....	رشد الگوهای حرکتی
۲۴.....	تعمیم‌های حرکتی
۲۵.....	مقابله ادراکی - حرکتی
۲۶.....	ساخت زمانی
۲۷.....	مشکلات های ادراکی حرکتی
۲۷.....	انواع ناتوانی‌های ادراکی
۲۷.....	ناتوانی‌های افتراقی
۲۹.....	تمرینات ناتوانی افتراقی بینایی
۳۰.....	تمرینات ناتوانی افتراقی شنیداری

۳۷.....	تمرینات برای ناتوانی افتراقی لمسی
۴۱.....	تمرینات برای ناتوانی افتراقی حس جنبشی
۴۳.....	تمرینات برای ناتوانی افتراقی بساوشی
۴۴.....	تمرینات برای ناتوانی افتراق شکل-پس زمینه
۴۶.....	ناتوانی‌های بندش
۴۸.....	ناتوانی‌های بینایی- حرکتی
۵۲.....	ناتوانی‌های سرعت ادراکی
۵۳.....	ناتوانی‌های زحیره سازی
۵۴.....	وجوه ادراکی
۵۴.....	درج‌اماندگی
۵۴.....	درمان ناتوانی‌های ادراکی- حرکتی به روش کپارت
۵۶.....	رویکرد ترمیم تکلیف - آیین
۵۶.....	روش یکپارچگی حسی جین آبر
۵۷.....	محیط درمان برای مشکلات یکپارچگی حسی
۵۷.....	وسایل تاب خوردن
۵۸.....	تقویت کننده‌های تعادل
۶۲.....	اعمال مقاومت به بدن
۶۳.....	حفظ لمس
۶۵.....	روش دومن دلاکاتو
۶۵.....	مرحله اول درمان دلاکاتو
۶۶.....	مرحله دوم درمان و بازپروری دلاکاتو
۶۷.....	مرحله سوم درمان و بازپروری دلاکاتو
۶۸.....	مرحله چهارم: بازپروری دلاکتو
۶۹.....	سایر تمرین‌های درمانی
۷۰.....	تمرینات توجه و تمرکز
۷۶.....	تمرینات دیداری- حرکتی

۷۹.....	خلاصه و نتیجه گیری.....
۸۷.....	ضمیمه ها.....
۸۹.....	آزمون بندر - گشتالت.....
۸۹.....	کاربرد آزمون.....
۸۹.....	روش اجرای آزمون.....
۹۰.....	روش نمره گذاری برای سنجش رشدی.....
۹۰.....	روش تفسیر آزمون.....
۹۱.....	شاخص های هیجانی آزمون بندر گشتالت.....
۹۳.....	محاسن و محدودیت های آزمون بندر.....
۹۴.....	روش استاندارد اجرا.....
۹۵.....	نمره گذاری.....
۹۶.....	تساویر آزمون.....
۹۸.....	آزمون ادراکی - بینایی فراسنک.....
۹۸.....	هماهنگی دیداری - حرکتی.....
۱۰۰.....	تشخیص شکل از زمینه.....
۱۰۲.....	طرز قرار گرفتن شکل در فضا - ادراک فضایی (شباهت ها و تفاوت ها).....
۱۰۴.....	ارتباط فضایی.....
۱۰۷.....	آزمون تشخیص شنیداری ویمن.....
۱۰۹.....	نمایه.....
۱۱۳.....	منابع.....

پیش گفتار

کودکان زیادی وجود دارند که ظاهری طبیعی دارند، رشد جسمی و قد و وزنشان حاکی از بهنجار بودن آنان است، هوششان کمابیش عادی است، به خوبی صحبت می‌کنند، مانند سایر کودکان بازی می‌کنند و مثل همسالان خود با سایرین ارتباط برقرار می‌کنند، اما زمانی که به مدرسه می‌روند و می‌خواهند خواندن و نوشتن و حساب یاد بگیرند دچار مشکلات جدی می‌شوند. سال‌هاست که متخصصان در پی تشخیص و درمان مشکلات این قبیل کودکان بوده‌اند. اختلال در یادگیری، اختلال در استفاده از زبان شفاهی یا کتبی می‌باشد و می‌تواند به شکل عدم توانایی نامرئی گوش کردن، فکر کردن، صحبت کردن، خواندن، نوشتن، هجی کردن یا انجام محاسبات ریاضی پایان شود. این اختلال شرایطی مانند: مشکلات ادراکی، آسیب دیدگی‌های مغزی، نقص جزئی در کارکرد مغز، دیس لکسی یا نارسا خوانی و آفازی رشدی را دربرمی‌گیرد.

پژوهش‌های مختلف تاثیر عوامل فیزیولوژیک، عصبی ژنتیکی، و عوامل بیوشیمیایی، و همچنین عوامل قبل، حین و بعد از تولد را در بروز این اختلال موثر می‌دانند. انواع اختلالات یادگیری شامل اختلال خواندن، اختلال نوشتن و اختلال در حساب می‌باشد. شیوع این اختلال در کودکان زیر ۱۲ سال، ۳ تا ۱۵ درصد گزارش شده است. کم‌بیشترین تشخیص آن معمولا در سنین ۶ تا ۹ سالگی صورت می‌گیرد. میزان شیوع این اختلال در پسرها بیشتر از دختران دیده می‌شود.

در بسیاری از کودکان با اختلال یادگیری، نواقص ادراکی و آموزشی اختلال دیده می‌شود که نمود آن در عملکرد تحصیلی این کودکان بروز می‌یابد. مطالعات متعدد نشان می‌دهد که بین رشد ادراکی حرکتی و عملکرد تحصیلی کودکان، همبستگی وجود دارد و دانش‌آموزانی که عملکرد ادراکی حرکتی بهتری دارند، پیشرفت تحصیلی بیشتری نیز از خود نشان می‌دهند.

کپارت معتقد است که رشد ذهنی کودک با کنترل حرکات شروع می‌شود و در ادامه مراحل چون کشف منظم، ادراک مسائل، ترکیب و تکمیل دریافت‌های حسی و در پایان تشکیل مفاهیم را طی می‌کند. کودکان عادی این مراحل را به سادگی و به ترتیب درست طی می‌کنند اما در مراحل رشد کودکان دارای اختلال یادگیری، تاخیر رخ می‌دهد. مشکل حرکتی کودکان با اختلال یادگیری همچون هماهنگی حرکتی ظریف، تعادل، و مشکلات نوشتاری، از وجود

مشکل بنیادی در این کودکان حکایت می‌کند. برای مثال نوشتن و رسم کردن از جمله‌ی رفتارهای حرکتی است که مستلزم انعطاف، پیچیدگی و به‌کارگیری حرکات ظریف هستند. همچنین کپارت اعتقاد دارد که یادگیری حرکتی بر هوش و تحصیلات موثر است. مداخلات کاردرمانی برای این اختلال شامل استفاده از فعالیت‌ها و بازی‌های حسی- حرکتی و ادراکی می‌باشد که کمک می‌کند تا سیستم‌های حسی، ادراکی و حرکتی آن‌ها بازآموزی و تنظیم شوند. همچنین هدف آن است که یادگیری‌ها و پاسخ‌های مناسب حاصل از آن به محیط‌های خارج از کلینیک از جمله منزل، مدرسه و سایر حیطه‌های زندگی کودک تعمیم یابد. نکته دیگر آن است که مداخلات، زمانی موثرتر است که درمانگران با دادن آگاهی کافی به والدین، آن‌ها را در فرآیند درمان وارد کرده و با آموزش، آن‌ها را به تکرار این فعالیت‌ها در خارج از کلینیک، تکلیف و تشویق کنند.

امید است گروهی، بیان واضح، توضیحات تفضیلی و نیز تاکید بر رهکارهای عملی این کتاب بتواند راهگشای مناسبی برای درمانگران و والدین کودکان با اختلال یادگیری باشد.

شیرین ملکی

عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی زنجان